

a színháznak. Imádatos tisztelettel gyűjtött és őrizett meg minden színházi emléket. Mint a főpénztár kezelője, húsz év óta puritán becsületességével, éjet-napját rááldozó gonddal irányította a kolozsvári színház gazdasági életének sokszor el-elakadt vérkeringését. A legnehezebb napokban sem apadt el a hite. A rideg számokat a szívéen szűrte át. Soha el nem halványuló példája marad a lelkiismeretességnek, a mindenkit testvérként szerető jóságnak, a pihenést nem kívánó szorgalomnak.»

Betegség. Már a legrégibb időkben törvényt hoztak arra, hogy ha a színész megbetegszik, azt tartozik azonnal bejelenteni a színigazgatónak. A pesti és budai Magyar Játzó Társaság 1793-ban kiadott törvényeinek VIII. pontjában ez áll: »Ha valaki Betegsége miatt kötelességének eleget nem tehet, ezt az Orvos bizonyosságlevele mellett tartozik az Igazgatóságnak írásban jelenteni, valamint meggyógyulását is, különben más himezés hámozás bé nem vétetődik, a ki tsak holmi haszontalansággal mentené magát, holnapi füzetésének negyed részét vesztí.« Az Orsz. Színészegyesület törvényének 61. §-a szerint aki megbetegszik, ezt az igazgatónak rögtön bejelenteni tartozik, ellenkező esetben 10%-os büntetésben marasztalják el. A betegséget hat óra alatt orvosi bizonyítvánnyal kell igazolni, melyben a betegség előrelátható időtartama feltüntetendő.

Betegség-jelzés a színlapon érdekes értesítése volt hajdanában a színigazgatóknak úgy Pesten, a Nemzeti Színháznál, mint a vidéken mindenütt. A beteg kedvenc színész neve ott volt a színlap alján, mintegy tudtul adva, hogy a színpadtól való távolmaradásának oka a közbejött betegség. A Nemzeti Színház színlapjairól ez a bejelentés egy időben eltűnt, majd 1883. dec. 4-én ismét meghonosították ezt a szokást. A »Szabadkai Hírlap« 1886. nov. 28-án ezen szokás eltörléséről ír. Ujabb idők óta a B. végleg letűnt a színlapokról.

»Betenni« — színészi szakkifejezés, amit akkor mondanak, ha a rendező valamely színészre (legtöbb esetben) kisebb szerepet osztott, tehát behelyezte (betette) a da-

rab keretébe. Ugy is mondják, hogy az illető be van osztva.

Betét a. m. pótlás; betoldás, tulajdonképpeni célja operetteknel az eredeti ének rész helyett, amely kevésbé nyújt reményt sikerre, újat, mást, hatást betoldani. Előfordul azonban népszínműveknél is a betét, sőt vidéki társulatoknál a drámákba is tesznek betétet, alkalmas részzel — a hatás fokozása érdekében. A régi színészvilágban Dérnyé sűrűn használt betéteket, leginkább gitárkísérettel.

Bethge Ernő Henrik, német író magyar tárgyú operája: »A pusztai csaló-gány«, zen. szerz.: *Mattausch Racocy* Albert. Bem. Würzburgban, 1917. dec. há-vában. (A darab megbukott.)

Bethlen Domokos gr., sz. 1810. március hó 15-én, megh. 1866. március hó 10-én. 1832. aug. 20-tól gr. Wass Im-rével bérbe vette a kolozsvári színházat.

Bethlen Elek gr., cs. kir. kamarás, sz. 1777. márc. 20-án, *Iregen*, (Tolnam.), megh. 1841. febr. 11-én, Pesten. 1793-ban lelkes támogatója volt a kolozsvári szí-nészetnek, Fejér János színigazgatása ide-jén. Színművei: »Haláltűz«, vj. 2 felv., (fordítás), Kolozsvár, 1793. »Eulalia és Meinau«, Ziegler Fr. V. 5 felv. szomj. Bem. 1811. júl. 18-án, Pesten.

Bethlen Farkas gr., 1794-ben az er-délyi országgyűlésen a magyar színház biztosává nevezték ki. 1795-ben a »thea-trális directio« tagjává választották.

Bethlen Ferenc gr., sz. 1801-ben, megh. 1875. szept. 3-án, Bethlenben. Színműve: »Borgia Lucretia«, szomorú-játék, írta: Victor Hugo. Bem. 1835. szept. 19-én, Pesten. 1837-ig többször ad-ták elő. »Én«, vj. 1 felv. Bem. 1841. jún. 16-án, a Nemzeti Színházban.

Bethlen Gábor, erdélyi fejedelem mint maga is zeneértő, nemcsak alapítványokat tett, pl. a gyulafehérvári énekkar gyerme-keinek és kántorainak fizetésére, hanem udvarában idegen színészeket is tartott.

Bethlen Imre gr., cs. kir. kamarás, Küküllőmegye főispánja. Élt Bethlen-